

Поштоване колеге,

У светлу актуелних дешавања везаних за пандемију COVID 19 у свету и Републици Србији, и проглашавање ванредног стања у земљи, желимо да изнесемо препоруку у вези обелодањивања у финансијским извештајима клијената ревизије, *нарочито друштва од јавног интереса* (дакле учесницима на тржишту капитала и великих друштава), везану за новонастале околности и њихов утицај на пословање, као и да вас подсетимо на одговорности ревизора у вези са овим питањима.

Овде вам наводимо препоруке Европског органа за хартије од вредности и тржишта (The European Securities and Markets Authority – ЕСМА*): да учесници на тржишту изврше обелодањивања у следећим областима, и то у Напоменама уз финансијске извештаје за годину која се завршава на дан 31.12.2019. године (или у финансијским извештајима на дан који се разликује од календарске године, као и у периодичним (интерим) финансијским извештајима) - *Догађаји након дана билнаса и Способност друштва да послује по принципу сталности:*

Могућност наставка пословања – сви учесници на тржишту требало би да буду спремни да примене своје планове везане за наставак пословања и, у зависности од своје делатности, обезбеде минимални ниво производње и промета сагласно регулаторним захтевима (уколико они постоје);

Утицај на пословање – учесници на тржишту би требало, чим пре, да обелодане како ће новонастала ситуација утицати на њихово учешће на тржишту, односно требало би да обелодане планове производње и продаје (уколико је применљиво) и прорачуне колико ће смањени обим пословања утицати на промет и приходе;

Финансијско извештавање – Привредна друштва, а пре свих друштва од јавног интереса, требало би да омогуће корисницима финансијских извештаја транспарентан увид у стварни и потенцијални утицај ситуације на пословање. Ово се односи пре свега на већ остварени утицај на приходе и производњу (или извршене услуге) до дана издавања финансијских извештаја, као и процене руководства какав и колики утицај на пословање се очекује у предвидљивом року у будућности. Клијенти би требало да обелодане процену руководства која садржи квалитативне и квантитативне показатеље утицаја новонастале ситуације на пословне активности и финансијску позицију друштва, ликвидност, учешће на тржишту и друге економске аспекте пословања.

Имајући у виду захтеве МСР 560 – Накнадни догађаји и МСР 570 (ревидиран) - Начело сталности, одговорности ревизора у вези претходно наведених обелодањивања би била следећа:

Имајући у виду захтеве Међународног стандарда ревизије 560 Накнадни догађаји, параграфи 6.-9. и делови А6 – А10, ревизор би требало да спроведе процедуре осмишљене ради прибављања довољно адекватних доказа да су сви догађаји до датума извештаја ревизора, а који захтевају корекције, или у овом случају **обелодањивање** у финансијским извештајима, идентификовани.

С тим у вези, ревизор би требало да спроведе процедуре тако да обухвати период од датума финансијских извештаја до датума ревизорског извештаја, узимајући у обзир ревизорску

процену ризика приликом утврђивања природе и обима ревизорских поступака које ће спровести, а који могу укључивати следеће:

- Стицање разумевања о поступцима које је руководство установило за сврхе идентификовања накнадних догађаја и испитивање руководства о накнадним догађајима који утичу на финансијске извештаје,
- Преглед записника органа управе у периоду од дана биланса до дана извештаја ревизора,
- Преглед и анализу буџета, планова, извештаја о токовима готовине, и других извештаја руководства којима би се одговорило на ризик обелодањивања информација у Напоменама уз ФИ, а које се односе на тврдње о утицају накнадног догађаја на пословање клијента ревизије и тврдње о могућности клијента ревизије да, сходно околностима, настави пословање по принципу сталности;
- Обави друге процедуре које, сматра адекватним одговором на процењене ризике.

Ревизор треба да, сагласно захтевима МСР 570 (ревидиран) - Начело сталности, прикупи довољно адекватних доказа и донесе адекватне закључке у погледу прикладности примене рачуноводствене основе сталности од стране руководства у припреми финансијских извештаја, у светлу поменутих околности. Ревизор треба да **донесе закључак** да ли текуће околности имају **материјално значајан утицај на пословање друштва**, односно **да ли постоји неизвесност у погледу способности друштва да настави пословање по принципу сталности**, имајући у виду **процену руководства, обелодањену у Напоменама уз финансијске извештаје, какав и колики утицај ће новонастале околности имати на наставак пословања друштва.**

*<https://www.esma.europa.eu/press-news/esma-news/esma-recommends-action-financial-market-participants-covid-19-impact>